

V središču mesta je zaživel šolski vrt na terasi gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana

Sporočilo za javnost, 10. junij 2015

V samem središču naše prestolnice je na mali terasi Gimnazije Jožeta Plečnika Ljubljana več mesecev nastajal urbani šolski vrt, ki že postaja prava učilnica na prostem. Zeleni vrt, na katerem so po ekoloških principih in na temeljih permakulture dijaki prvič zasejali začimbe, dišavnice in vrtnine, posadili jagodičevje ter nekaj okrasnih rastlin, je plod odličnega sodelovanja med izobraževalno ustanovo in v zeleno prihodnost usmerjenih podjetij, krajinskih arhitektov in posameznikov, ki so podprli izvedbo tega pilotnega projekta, ki ga skozi program Ekošola izvajajo na tej ljubljanski gimnaziji.

Fotografije: Luka Vidic, Pazi!park

Ravnatelj **Anton Grosek** in profesorica biologije **Darja Silan**, ki je tudi pobudnica vzpostavitve tega vrta, skupaj z dijaki ne moreta skriti navdušenja: »Veseli smo, da vam lahko danes pokažemo našo novo pridobitev, saj smo o vrtu na tej terasi razmišljali že kar nekaj let. Zdaj bodo lahko naši dijaki v neposrednem stiku z naravo spoznavali tudi pomen samooskrbe, opazovali rastline in spremljali njihovo rast, se poučili o tem, kako se pravilno in v sozvočju zaseje ali posadi rastlinske sosede, obenem pa se bodo na prostem tudi družili. Ker smo pridobili kar nekaj izkušenj in smo veseli rezultatov, v prihodnosti načrtujemo vzpostavitev vrta tudi na naši zgornji, precej razsežnejši terasi, ki bo sredi mestnega utripa in le korak od učilnic dijakom na dlani ponujala še večji košček narave.«

V projekt sta se kot mentorici vključili tudi **Helena Kregar**, profesorica kemije, ter **Maja Pavčič**, profesorica biologije, ki poudarjata: »Šolski vrt nam bo služil tudi kot zeleni laboratorij, saj nam bo poleg bolj privlačnega učenja na prostem omogočal tudi izvajanje raznih meritev v naravi, obenem pa bo dijake spodbujal k bolj učinkovitemu in poglobljenemu tiskemu delu ob praktični okoljski vzgoji, ki nam jo med zidovi naših šol žal v veliki meri primanjkuje.«

Darja Silan, ki je hkrati tudi koordinatorica za srednje šole v programu Ekošola, je z idejo o šolskem vrtu na terasi, ki se nahaja tik ob učilnici za biologijo, navdušila tako dijake kot vodstvo šole in svoje

sodelavce: »Ko sem v roke dobila knjigo Ivana Esenka *Vrt, učilnica življenja*, sem vedela, da nam lahko uspe. A od ideje do realizacije je kar dolga pot. Naša terasa je sončna, zato nas je skrbelo, kako bi uredili problem z zalivanjem rastlin, saj se je nekaj poskusov zasaditev v preteklosti klavrno končalo. Potem pa se je zgodilo - konec septembra lani smo na letni konferenci programa Ekošola izvedeli za slovensko inovacijo - Zelene kocke Urbanscape, ki nam jih je predstavilo škofjeloško podjetje Knauf Insulation. Te zelene kocke, ki so vmešane v zemljo in ji dajejo večjo zračnost, so izjemno vpojne, zato je potrebno vrt občutno manj zalivati, rastlinam pa zagotavljajo tudi boljšo rast. Že več let sta kot partnerja v program Ekošola vključeni tudi podjetji Semenarna Ljubljana in logaški Unicommerce z vrtnim orodjem Fiskars, tako da smo se hitro povezali in združili moči. A brez načrta ureditve ni šlo. Zasnovo ureditve terase so nam pripravili krajinski arhitekti Društva Pazi!park, tako da smo po več sestankih že sredi marca dobili končni ureditveni načrt. Semenarna Ljubljana nam je izdatno pomagala pri vseh fazah priprave vrta, saj nam je zagotovila slovenska semena in sadike, zemljo in vse zasaditvene posode, njihovi strokovnjaki pa so nas poučili tudi o terminih zasajevanj in tudi o uporabnosti ter vzdrževanju posameznih rastlin. Z nami so pogosto tudi do poznih večernih ur ves čas bedeli tudi prijazni krajinski arhitekti, ki so kot dobri poznavalci vseh zasajenih kultur dijake usmerjali k delu praktično na vseh naših delavnicah. Lesarski mojster Uroš Centa je naše dijake vključil v izdelavo visokih in nizkih gred, s krajinskim arhitektom Luko Vidicem pa so iz odvečnih palet, ki nam jih je tudi podarila Semenarna Ljubljana, izdelali še dve priročni klopi. Za obdelavo vrta nam je ročno vrtno orodje Fiskars podarilo še logaško podjetje Unicommerce, v dar pa smo dobili tudi nekaj okrasnih rastlin iz naših drevesnic. Lahko vam povem, da je ekipa vseh, ki smo vrt soustvarjali več mesecev, res enkratna. Brez njih nam vrta ne bi uspelo urediti, zato se vsem in vsakemu posebej v imenu naše ustanove in programa Ekošola še enkrat res toplo zahvaljujemo.«

Izjave ustvarjalcev šolskega vrta

Iztok Verdnik, Semenarna Ljubljana: »Gimnazija Jožeta Plečnika je ena redkih slovenskih gimnazij, ki je v svoj izobraževalni program dolgoročno vključila nove, praktične učne vsebine, s katerimi poskuša med mladimi uveljaviti zavedanje, da so tudi terase v središču našega mesta pravi prostor za spreminjanje odnosa do samooskrbe, zdrave hrane in znanja o vzgoji, razmnoževanju in pomenu vrtnin ter sadja v prehrani. Vsekakor je to zasluga prof. Silanove in ravnatelja, prof. Antona Groska. Odziv dijakov in profesorjev nas je vse izredno pozitivno presenetil, še zlasti zato, ker je kar nekaj dijakov prvič v življenju posadilo rastlino. Veseli nas, da so na tem šolskem vrtu skalila pretežno avtohtona slovenska semena, s katerimi smo želeli opozoriti tudi na uspešno lokalno preskrbo, ki jo za naše uporabnike skrbno negujemo prav v Semenarni Ljubljana.«

Luka Vidic, Društvo Pazi!park: »Projekti, s katerimi se ukvarjamo v našem društvu, so naravnani tako, da v proces načrtovanja ali izvedbe vključujemo uporabnike danega prostora. Pri vzpostavitvi šolskega vrta na terasi Šubičeve gimnazije se je soustvarjanje zelo dobro obneslo, z dijaki smo hitro našli sinergije in jih vključili v vse faze nastajanja, tako da so projekt praktično takoj vzeli za svojega. Na 50 m² veliki terasi je s skupnim delom nastala učilnica na prostem, kjer bodo dijaki opazovali značilnosti rastlinskih vrst ter v praksi spoznavali osnove vrtnarjenja. Zaradi izobraževalnega vidika o pestrosti rastlinstva je izbor rastlin na vrtu zelo raznolik, s posameznimi predstavniki so zastopane skoraj vse skupine zelenjadnic, ob njih pa tudi trajnice in lesnate rastline. Pri zasaditvi smo upoštevali kombiniranje dobrih in slabih sosedov, da bodo rastline koristile ena drugi, tudi na čebele nismo pozabili, saj bodo te nekaj paše našle na medonosnih rastlinah. Čeprav

gre za majhen prostor, smo ga z dinamično razporeditvijo elementov želeli narediti tudi igrivega, da bo profesorjem služil kot privlačno okolje za učinkovito izobraževanje, kjer bodo dijaki razvijali odgovornost medsebojnega sodelovanja in spoštovanja do narave.«

centa.si

Uroš Centa, mojster obdelave lesa: »Grede, tako visoke kot nizke, smo ustvarjali skupaj z dijaki, ki so hitro zavihali rokave in jih praktično v enem dnevu pomagali sestaviti skupaj. Poleg palet, ki so bile na razpolago in smo jih uporabili za podlago zasaditvenim posodam, smo za ogrodje visokih gred uporabili bolj odporne in trpežnejše deske, ki smo jih premazali z okolju prijaznim premazom Silvanolinom. Fantje so se pri sestavljanju gred kar dobro izkazali, skupaj z Luko pa sestavili tudi udobne klopi, na katerih je prav prijetno posedeti.«

KNAUF INSULATION

Barbara Šubic, Knauf Insulation: »Veseli smo, da je naš novi zeleni program Urbanscape Gimnaziji Jožeta Plečnika ponudil učinkovito rešitev za vzpostavitev njihovega šolskega vrta. Poleg tega, da ima vrt izrazito sončno lego, smo se soočali tudi s problemom morebitne prevelike obremenitve terase s posodami, koriti in gredami. Z našimi lahкими Zelenimi kockami in Zelenimi podlagami, ki smo jih vmešali v zemljo, smo pomagali zmanjšati težo sadilnih posod za več kot tretjino, hkrati pa zaradi velike sposobnosti vpijanja in zadrževanja vode rastlinam na vrtu zagotovili dovolj vlage, da bo vzdrževanje šolskega vrta z manj potrebnega zalivanja še enostavnejše. Vsekakor bomo dogajanje na vrtu še naprej spremljali, saj z našimi izdelki ob prihranku vode in zemlje na široko vstopamo v številne urbane projekte učinkovite ozelenitve evropskih mest.

Marijana Dajčman, Unicommerce: Na vrtu je vedno treba kaj postoriti, za kar potrebujemo kakovostno in lahko ročno orodje. Dijakom Gimnazije Jožeta Plečnika smo tako podarili trpežne in ergonomsko oblikovane vrtno pripomočke priznane in ugledne finske blagovne znamke Fiskars, ki jo zastopamo na slovenskem trgu – od vrtnih škarij in žage, do motik, grabljic, kultivatorjev in različnih vrst lopat. Kot partnerji programa Ekošola si želimo, da bodo dijaki z našim orodjem našli obilo užтков tudi pri vzdrževanju vrta, saj bo odslej na njem vedno kaj za postoriti.«

S terase se odpira pogled na parlament, park Tivoli, Rožnik, TR3 in veleblagovnico Maxi.

Foto: Maja Simoneti, Inštitut za politike prostora.

Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana, Šubičeva 1, 1000 Ljubljana, T: 01/ 62 04 200, E: gjp@guest.arnes.si, www.gjp.si; Ravnatelj Anton Grosek, prof.; Mentorica: mag. Darja Silan, prof. biologije, koordinatorica za srednje šole v programu Ekošola, M: 041 550 971, E: darja.silan@gmail.com

Koordinatorica projekta: Miša Hrovat, agencija Maga, T:01 36 18 095, M: 041 619 616, E: misa@maga.si

Kontakti ustvarjalcev vrta:

Semenarna Ljubljana, d. d. : sadike, semena ter ostali izdelki za vrt (zemlja za vrt in korita, palete za pripravo gred, zasaditvene posode in vreče, zbiralnik za vodo). Barbara Lončar Vrhovec- strokovno vodenje sajenja vrtnin, delavnice z dijaki. Iztok Verdnik in Valentina Škrabl – koordinacija izvedbe.

SEMENARNA Ljubljana, d.d. , Dolenjska cesta 242 | 1000 Ljubljana | Slovenija,
www.semenarna.si

Iztok Verdnik, vodja sektorja za korporativno komuniciranje in marketing, T:01/475 93 59,
Iztok.Verdnik@semenarna.si ; **Valentina Škrabl**, Vodja projektov za blagovne znamke, T: 01/475 93 20, M:
041 728 847, E: valentina.skrabl@semenarna.si

Društvo Pazi!park, Ljubljana – idejna zasnova vrta, ureditveni načrt, izvedba, vodenje delavnic, svetovanje. Projektna skupina zasnove vrta: Jana Kozamernik, Luka Vidic, Sara Čok in Mojca Balant. Luka Vidic in Sara Čok- tehnična izvedba in pedagoško sodelovanje.

Kulturno okoljsko društvo Pazi!park, Cesta 27. aprila 1, 1000 Ljubljana, pazipark@gmail.com,
www.pazipark.si

KNAUF INSULATION

Družba Knauf Insulation iz Škofje Loke z izdelki Urbanscape -Zelene kocke in Zelene podlage (slovenska inovacija), vegetacijski sedumi. Barbara Šubic – delavnice z dijaki pri pripravi mešanice zemlje in zelenih kock ter polaganju zelenih podlag v grede, zasaditev sedumov. Darja Majkovič- svetovanje Društvu Pazi!park pri pripravi zasnove vrta.

Knauf Insulation d. o. o., Trata 32, 4220 Škofja Loka, www.urbanscape.si; www.hidro-vlakna.si

Barbara Šubic, vodja prodaje zelenega programa Urbanscape, T: 04/5114 175, M: 040 413 334, E:
barbara.subic@knaufinsulation.com

Družba Unicommerce iz Logatca z donacijo ročnega vrtnega orodja Fiskars.

Unicommerce d. o. o., Obrtniška ulica 21, 1370 Logatec, T: 01/759 11 02, E:
info@unicommerce.si, www.unicommerce.si; Marijana Dajčman, izvršna direktorica.

Ostali sodelujoči :

Uroš Centa, inž. lesarstva, izdelava visokih in nizkih gred.
Arboretum Volčji Potok je prispeval nekaj olesenelih trajnic.
Drevesnici Barbo in Čuden sta prispevali jablano in rušje.